

ערוך 2, אומר גר יעקבי, שרהתיקשורת והשר הממונה על ביצוע חוקי-התיקשורת הללו, יהיה האחרון להפעלה. המהלך הנכון היה צריך להיות שהחוק יתקבל בכנסת לפני ארבע שנים, ושה שנתיים כבר היינו משרים. הכבלים היו אמורים להצטרף שנתיים שלוש אחר כך, יחד עם הלוויין. בפועל הרברים יקרו להיפך ובהרבה יותר זמן. כל חברות-ההפקה שהתכוננו לפריחה בערוץ השני מצמצמות ומהדקות חגורות. ההמתנה תימשך עוד שנים רבות. יתכן, אומר יצחק ליבני, יועץ מיוחד לערוץ 2, שהסיבה האמיתית לסחבת היא

לכיצוע החוק, ולא שר של המערך. כשהתבררו תוצאות הבחירות, ואיש המע"ר — גר יעקבי — מונה שוב כשר-התיק שורת, שהוא השר הממונה על ביצוע חוק הערוץ השני, רצה הליכוד גם שר מטעמו כממונה על הביצוע — עליפי עיקרון האיוון הקרוש. דיונים ארוכים בין הניצים הולידו נוסחה שלפיה שרהתיקשורת הוא השר המ" מונה. רוני מילוא מונה כשר לענייני התי" צעות. ואכן, שני השרים מתייעצים ביניהם ומ גיעים להסכמות גם בעניין החקיקה וגם בעניין המינויים.

החוק
חוק הערוץ השני (בקיצור) הוא תוצאה של ועדות שונות. וזה בערך נוסח החוק שעליו עוברת בימים אלה ועדת גולדרשטיין בגירסתה השנייה. החוק, הנקרא חוק הרשום השנייה לפ" לוויזיה ורדיו, כולל 149 סעיפים. הרעיון הוא להקים רשות הרומה כמת כונתה לשיטת אייט"וי (הטלוויזיה הבלתי- תלויה) כבריטניה. זהו חיבור של חברות פר- טיות עם רשות ציבורית. החברות יקבלו זיכ-

יון על ימים, או על שעות-שידור למיספר שנים מסויים. גישה כלכלית-מסחרית, עם פיקוח ציבורי. תפקידיה של הרשות, עליפי החוק: לקדם יצירה מקורית-עברית, לטפח אורחות טובה, מורשת יהודית, תרבות העמים, קידום שידור רים בשפה הערבית, מתן כיתוי למינון התר- כותי בארץ, קיום שידורים להקניית השכלה, קיום שידורים בשפות זרות. "השידורים", נאמר בחוק, "יקוימו באמ" צעות בעליוניות ועל חשבונם בלבד". השר הממונה (שרהתיקשורת) ימנה מר- עצה בת 15 חברים, לאחר התייעצות ובאישור הממשלה. חברי-המועצה יהיו אנשי-ציבור. ביניהם יהיה יו"ר המועצה. תפקידי המועצה יהיו להתוות את קווי הפעולה, לפקח על ביצוע השידורים, לרונ כתצבי, לקבוע את לוח-המישורים העוני- תיים, לקבוע כללים לביצוע השידורים. המועצה תמנה את המנכ"ל, עליפי המלצת השר ובאישור הממשלה. המינוי הוא לחמש שנים. "שליש מכלל שידורי-הטלוויזיה", נאמר בחוק, "יהיה מהפקות מקומיות". במקביל תוקם חברת-חדשות, שבה יהיו לרשות 75% מהמניות ולבעלי הזכויות שאר ה-25%. מועצת-המנהלים תמנה באישור הממשלה את מנכ"ל חברת-החדשות שהוא העורך ה- ראשי.

השר

בינתיים ניזונים צפי הערוץ השני מעבודתם המאומצת של אנשי-הצוות ומהפקות מקוריות שניתנות כמעט בחינם. אחת מהן היא התוכנית הפופולארית לילדים דודו מספר לנו, שבה מספר דודו טופו מדי ערב סיפור לבובה ולילדים הצופים בבית. התוכנית מוקלטת באולפן קטן ביותר ברחוב כזייהודה בתל-אביב, בשעות מזורות, אבל עם צוות אנשים דודר בחדרות-היצירה. וזו רק דוגמה אחת. שידורי הערוץ השני נעשים בפועל מאול- פני אייט"וי בגיבעת-שאול בירושלים, ועד היום עוד לא היתה הפסקה אחת בשי- דורים, בוודאי שלא היתה שביחה או כל סיכסוך אחר. וזה, פחות או יותר, המצב שיהיה עד תחי- לתם של השידורים בעוד שנתיים. בכל מיקרה, בתוך שנתיים צפוי לעסיי- ראל מכול טלוויזיוני, שספק אם ניתן יהיה לעמוד בפניו. שאלתי את גר יעקבי אם נבדקו ההשלכות הסוציולוגיות של מכול זה. "בארצות אחרות זה המצב הקיים. והראייה היא שפיריון העבודה והייצור בארצות-הבני- רית לא ירד בעיקבות זאת, אלא עלה. כגון- גליה המשק פורח, רווקא תוך כרי ההתעצמות של המהפכה הזאת. זה לא בגלל ההתפתחות התיקשורתית הזאת, אבל ודאי לא למרות. ההתפתחות הזאת מאפשרת כמה יתרונות מבחינה תרבותית-חברתית. קודם כל חופשי- הבחירה. זה הבסיס למישטר דמוקרטי-תרי- כותי. זה דבר חיובי ובעל-ערך. "הדבר השני הוא ההתמחות. אדם מתפתח תוך כרי התמחות. "הדבר השלישי הוא ההיבט הקהילתי- אזורי. זה יגביר את ההשתתפות של האדם בחברה ובפעילות אזוירית. "הדבר הרביעי הוא הדריכוניות. ככבלים יהיה מימד דריכווני. "הדבר החמישי הוא יכולת לקיים מוקדי- פעילות כמעט ללא התניה גיאוגרפית. "אני מינתי ועדה — שבה חברים לבני, ארנון צוקרמן ורדי הניק, יו"ר מועצת הכי- בלים — שדנה ותצביע על בעיות שתיווצר- נה בהקשר החברתי-כלכלי-תרבותי. "אחד המחירים שעליהם מדברים הוא הניכור, וזה לא קרה בשום מקום בעולם. להיפך, הטלוויזיה הביאה בכל העולם ליותר מעורבות חברתית".

לא חגיגה גדולה
בנתניה, עיר בינונית במושגים ישראליים, מועלת לה באופן חוקי אחת מתחנות-הכבלים הפעילות בישראל. על גג בית קטן בלב העיר מוצבות כמה עלחות-לוויין גדולות, ובמישרד מתחת לבית נרשמים המנויים — כ-20 אלף עד היום. התחנה משדרת למנויים את מה שתקבלו אתם בעוד שנה-שנתיים, אם וכאשר יתחברו אל הטלוויזיה האיוורית שלכם. ביותר מ-10 ערוצים מעבירה התחנה שידורי-טלוויזיה של חלק מארצות-אירופה; כמה מדינות מזרח- אירופיות; בופטסואנה, ותחנה מארצות-הברית. השידורים כולם נקלטים מה- לוויין, ומועברים למנויים. מי שאינו מבין את השפה יכול רק ליהנות מה- תמונות. מי שמבין יכול להתפאר כי הוא קולט בשידור ישיר את מוסקווא, בדרך כלל תענוג ממוקמק. זה גם מה שאתם תקבלו, בהבדל קטן. מנויי התחנה בנתניה משלמים כ-10 שקלים לחודש. אתם תשלמו יותר מ-50. הדבר הראשון שמהפכה בטלוויזיה בכבלים תעשה הוא ייקור משמעותי של השרות. בניית התשתית דורשת הרבה כסף, ואף אחד לא רוצה להפסיד. בעניין זה הלכו המחוקקים לחומרה, והציבו דרישות כמעט בלתי-אפשריות לחברות. מערכת-הכבלים חייבת להיות דריכוונית, כדי לאפשר שידור גם מהבית החוצה. בפועל לא נראה כי מישחו ישתמש בעתיד הקרוב במערכת כא, שאינה נשימוש בשום מקום בעולם, אבל המחוקק דרש והחברות יהיו חייבות להשקיע בציוד יקר, מתוחכם ולעיתים קרובות בלתי-נחוץ. התוצאה תהיה ייקור המחיר למנויים. מי שמצפה לקבל לפחות שידורים מקוריים ומעניינים יתאכזב. כמו התחנה בנתניה, גם החברות הגדולות ישדרו תחנות מהול". הסיכוי להפקות מקוריות עצמאיות שואף לאפס. אין אפשרות להרוויח, ומי יבזבז כסף על הפקות אם הוא יכול לשדר סרטים קנויים? בשנים הראשונות נוכל רק לראות סרטים ותחנות זרות, שידורים שבהחלט לא יסכנו את הערוץ המוצלח שלנו ולא יכריחו את אנשיו להתחיל סוף-סוף לעבוד, להעלות דעיונות מקוריים או לשדר בתחנה חדשותית, המספקת מיני בזמן-אמת. יש להניח כי רק בטווח הארוך, אולי יותר מחמש שנים, יוכלו התחנות להתחיל ולהמיק שידורים בעל-דומה. ספק אם עד אז לא יתחולל שינוי טכנולוגי, שיהפוך את הכבלים למיותרים.

השמרנות הישראלית. בעניין הזה יש ליש- ראל שיא עולמי. אני לא מכיר עוד ארץ בעור- לם שיש לה רק ערוץ-טלוויזיה אחד. ויותר מזה: ערוץ המתחיל את שידוריו בעברית למבוגרים כ-8 כערכו. סיבה נוספת לעיכוב רבי-השנים באישור החוק היא — איך לא — פוליטית. שתי המפלגות הגדולות נאבקו ביניהן על השי- ליטה על הערוץ הנוסף. החוק התעכב כבר בראשית דרכו, משום ששרה-חינוך-והתרבות רצה להיות השר ה- אחראי על ביצוע החוק, ושרה-אוצר דא, יצחק מודעי, התנגד לחוק בגלל המצב הכל- כלי הגרוע. בגירסתו הנוכחית אושר החוק עלידי ה- ממשלה בספטמבר 1986 והוגש לכנסת חוק ממשלתי חודשיים אחר כך. ברומונית עם הגי- שתו לכנסת, התחילו שידורי-הניסיון של הע- רוץ השני. מייד עם אישור החוק בקריאה ראשונה בכנסת הוקמה ועדה מיוחדת, בראשותו של ח"כ פינחס גולדשטיין; ועדה מיוחדת להקמת הרשת השנייה בטלוויזיה וברדיו. הסיבה להתקשות, לדעת אחרים מהנוגי עים ברברי: יחסי ליכוד-מערך, ובעיקר תיקי וית הליכוד. הימים ימי פרום-במירות. הליכוד היה בטוח בניצחונו הסחתי, והעדיף להשעות את אישור החוק עד לכינון ממשלה חדשה בראשותו, כדי שלא יהיה שר מטעמו אחראי